

ת"ד 182/07/15 - מדינת ישראל נגד יוסף שלם

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים

ת"ד 182-07-15 מדינת ישראל נ' שלם
בפני כבוד הסגן נשיא יהושע צימרמן

בעניין: מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד מוטי דורנשטרוך

נגד

יוסף שלם ע"י ב"כ עו"ד אילון אורון

הכרעת דין

1. כתב אישום.

הנאשם הואשם בכך שבעת נהיגתו לאחור ברכבו פגע בהולך רגל. על פי עובדות כתב האישום הולך הרגל עמד על הכביש בסמוך לתא המטען של רכבו אשר חנה בצד הדרך. הנאשם אשר ביקש להחנות את רכבו בצד הדרך, נסע לאחור, עלה עם רכבו על רגלו של הולך הרגל, וגרם לו לחבלה של ממש.

2. טיעוני ההגנה.

לסנגור מס' טענות. טוען הסנגור בסיכומיו כי אין חובה להעמיד מכוון בכל נסיעה לאחור וכאשר הנהג לא רואה ולא יכול לראות את הולך הרגל אין מקום להאשימו בפגיעה בהולך הרגל. עוד טוען הסנגור כי אין בתאונה זו כל נתונים, בוחן תנועה לא הגיע למקום ואין בידינו כל ממצא באשר לשדה הראיה במקום, גובה הרכב, נתון אשר משפיע על היכולת לראות את הולך הרגל, אין שחזור אין צילומים ואין עדים, הנאשם לא ראה איש בנסיעתו לאחור ובנסיבות אלו אין להשית עליו כל אשמה. מוסיף הסנגור וטוען כי הנאשם הסתמך, ובדין, על חיישני התרעה אשר ברכבו, חיישנים אשר לא התריעו על כל סכנה. שילוב כל אלו מוביל, לטענת הסנגור, למסקנה בדבר זיכויו של הנאשם ולו מחמת הספק. הסנגור לא חלק על תוצאות התאונה שהינן חבלה של ממש לנפגע.

3. דין והכרעה

4. אי הגעת בוחן למקום והמשמעות המשפטית הנלוות לכך.

עמוד 1

אכן אין ספק כי המצב הראייתי האופטימלי הינו הגעת בוחן תנועה של משטרת ישראל לכל אחת מאלפי תאונות הדרכים המתרחשות בכל שנה, וקבלת מלוא הממצאים בכל תאונה. יחד עם זאת אף בהעדר ממצאי בוחנים בית המשפט צריך לשאול עצמו האם הובאו בפניו ראיות המוכיחות מעל לכל ספק סביר את אשמת הנאשם, אם לאו, ולכן יש לבחון את הראיות שהובאו בתיק זה. הסנגור בטיעונו הפנה את בית המשפט לפסק הדין בתיק תעבורה 1748-09-12 שם זיכה בית המשפט את הנאשם מאשמה דומה. מעיון בפסק הדין עולה כי אכן בשני המקרים לא הגיע בוחן למקום, לא נאספו ממצאים בזירה, ולא נערכה עבודת בוחנות, ואולם בזאת מתמצה הדמיון. בתיק האמור לא היתה כל עדות בפני בית המשפט למעט עדות הנאשם ועדות הבוחן אשר גבה את הודעתו של הנאשם. לא היה ידוע שם כיוון הליכת הולכת הרגל ומיקומה, מיקום הפגיעה ברכב, ואף לא היה ידוע כיצד הולכת הרגל נפלה. כל זאת בשונה מהתיק אשר בפני.

5. מיקום הנפגע ואחיו.

בפתח הדברים אדון בטענת הסנגור כי אין לקבל כלל את גירסת הנפגע ואחיו שהרי "**הנפגע ואחיו רואים בעצמם חובה לגרום להרשעת הנאשם**" (סיכומי הסנגור עמ' 25 ש' 5). אינני מקבל טענה זו. אמנם נפגע יכול ויהא 'בעל עניין' בתיק ואולם אין בכך כדי לפסול את מהימנותו מניה וביה. הנפגע בתיק זה גם איננו תחת הסיכון כי "הגלגל יתהפך" והוא ימצא עצמו כנאשם בתיק. משכך, יש אמנם לבחון את עדותו ועדות אחיו בקפידה הראויה ואולם אין מקום לפסול את עדותם על הסף, כבקשת הסנגור, ויתרה מזאת, לאחר שמיעת עדותם לא מצאתי מקום לפקפק בגירסתם. מעדותם עולה התמונה הבאה. הנפגע ישב כנוסע במושב שלייד הנהג ואילו אחיו היה נהג רכבם. הנפגע יצא מהרכב מצידו הימני, הלך לאורך המדרכה, ופנה לחלק האחורי של הרכב כדי להוציא מטען מחלקו האחורי של הרכב. מדובר ברכב אשר דלתות תא המטען נפתחות לשמאל וימין ואין המדובר בתא מטען אשר נפתח כלפי מעלה. באותה עת גם אחיו של הנפגע אשר היה נהג הרכב וישב בצידו השמאלי של הרכב יצא מרכבם לכיוון החלק האחורי. לפיכך אין כל סיבה שלא לקבל את גירסת הנפגע ואחיו ולפיה בעת שהותם מאחורי רכבם, הנפגע היה בצד ימין בכיוון חניית רכבם שהרי ישב בתחילה במושב הימני ויצא מהרכב מצידו הימני, ואילו האח היה בצד שמאל, הוא הצד בו ישב ברכבו, והוא הצד ממנו יצא, ופנה לחלקו האחורי של רכבם. ראיה נוספת לכך שאחיו של הנפגע שהה בקרות התאונה בחלקו האחורי של רכבם תימצא בעדותו של הנאשם. הנאשם מוסר כי בקרות התאונה שמע דפיקות ברכבו וקריאה שישע קדימה. עוד מוסר הנאשם כי המקום היה שומם. מאחר והנפגע היה אותה עת שכוב על הכביש, היחידי שיכול היה לדפוק על רכב הנאשם היה אחיו של הנפגע. גם אין חולק כי אחיו של הנפגע נכנס לרכב הנאשם ושילב הילוך לנסיעה קדימה כדי שהנאשם יוכל לשחרר את הרכב מרגלו של הנפגע. משילוב כל האמור לעיל עולה כי אחיו של הנפגע היה בחלק האחורי שמאלי של רכבם והנפגע בחלקו הימני. הנאשם לא ראה דבר ולא ראה כל איש עד הפגיעה בנפגע כך שאין בגירסתו דבר אשר יכחיש את גירסת הנפגע ואחיו ולהיפך, כפי שצויין לעיל, גירסתו אף מחזקת רכיבים מגירסת הנפגע ואחיו. ובאשר לבליטה לכביש, הנפגע נשאל בחקירתו הנגדית האם בלט שמאלה לתוך נתיב נסיעת הנאשם, העד שלל זאת בתוקף ואף הסביר כי "**אי אפשר לבלוט שמאלה זה לא באגז' שנפתח כלפי מעלה אלא שתי דלתות שנפתחות אחת לימין ואחת לשמאל אז אי אפשר לבלוט לצדדים**" (עמ' 11 ש' 3-4), בניסיונות אלו טענתו הספקולטיבית של הסנגור לפיה הנפגע בלט מצד שמאל של רכבם לתוך הכביש, ולכן נפגע, אין לה על מה לסמוך, שהרי הנאשם כאמור לא ראה דבר עד הפגיעה, והנפגע ואחיו מתארים התרחשות שונה אשר נתמכת בהגיגות של דברים. יתרה מזאת, אף הסקיצה ששרטט הנאשם בחקירתו במשטרה (ת/4) בכל הנוגע למקום הפגיעה בהולך הרגל, איננה מתיישבת עם גרסתו הספקולטיבית של הסנגור. בסיכומי של פרק זה ניתן לקבוע כי הנפגע ואחיו שהו מאחורי רכבם, הנפגע בימין הרכב ואחיו בשמאלו, דלתות תא המטען היו פתוחות לימין ושמאל והנפגע לא בלט שמאלה לתוך

6. שדה הראיה לאחור.

כפי שצוין לעיל באשר לדלתות תא המטען בחלקו האחורי של הרכב, לא מצאתי כל סיבה לפקפק בעדויות הנפגע ואחיו כי הדלתות היו פתוחות לימין ולשמאל, הרי לשם כך הם סרו לחלקו האחורי של הרכב- על מנת להוציא דברים מחלקו האחורי. נושא זה רלוונטי בשלושה מישורים. המישור אחד כפי שהוסבר לעיל בפיסקה 5 רלוונטי לשאלה האם הנפגע בלט שמאלה לכביש, אם לאו, וכבר הכרענו בנושא זה. המישור השני הוא ההגבלה בשדה הראיה בשל פתיחת הדלתות ובו נדון כעת, והמישור השלישי הוא העלת רמת הצפיות של הנאשם לסכנה צפויה בשל הדלתות הפתוחות, סוגיה אשר תידון לקמן בפיסקה 7. אין ספק כי הדלת השמאלית של תא המטען בהיותה פתוחה הגבילה את שדה הראיה של הנאשם לאחור. אין גם חולק כי הרכב של הנפגע ואחיו יחסית גבוה. אמנם אין בפנינו את נתוני המדוייקים של הרכב ואולם הנאשם בהודעתו במשטרה מוסר כי מדובר ב"רכב מסחרי גבוה" (ת/3 עמ' 2 ש' 7). עוד מוסר הנאשם בהודעתו במשטרה כי "...כשאני הגעתי להחנות את הרכב לא היה אף אחד על הכביש ובנסיעה לאחור הרכב של הנפגע הוא גבוה ולכן אני לא יכול לראות אותו". (ת/3 עמ' 3 ש' 44). מכאן ניתן להסיק כי שדה הראיה לאחור היה מוגבל מאוד. אני סמוך ובטוח כי הנאשם לא ראה את הנפגע ואחיו, ואולם אינני יכול לקבוע מסמרות בשאלה האם יכול היה לראות אותם בתחילת תמרון החניה לאחור. סביר להניח כי תוך כדי נסיעתו לאחור באלכסון כפי שתאר בסקיצה שערך, נפתח קימעה שדה הראיה, ואולם לא ניתן לקבוע ממצא בעניין.

7. החובה הנורמטיבית המוטלת על הנאשם.

הנאשם כאמור לא ראה את הנפגע ואחיו עד לפגיעה. לנוכח מגבלות שדה הראיה כפי שהוסבר לעיל בפיסקה 6 לא ניתן לקבוע האם או באיזה שלב יכול היה הנאשם לראות את הנפגע. האם יש בכך כדי לנקות את הנאשם מאשמה? לטעמי התשובה שלילית. הנאשם מתמרן בחניה לאחור ברווח שבין שני כלי רכב, ניתן להתרשם מאופן התמרון בסקיצה שערך בחקירתו במשטרה (ת/4). הנאשם ער לכך שהרכב אשר הוא חולף על פניו, בנסיעתו לאחור, הינו רכב גבוה ולכן הוא לא יכול לראות מה מסתתר מאחוריו. יתרה מזאת היה על הנאשם להבחין בדלתות הרכב הפתוחות לאחור כפי שתואר לעיל, בזאת הנאשם לא הבחין. אילו הנאשם היה ער לדלתות הפתוחות שמא היתה נדלקת במוחו "נורה אדומה" המתריעה בפני סכנה צפויה, וודאי כאשר הוא מודע, כפי שמסר בהודעתו במשטרה, כי איננו יכול להבחין באדם מעבר לרכב הגבוה. נסיעה לאחור, וודאי חניה, קל וחומר חניה בין שני כלי רכב, מחייבת זהירות יתרה. לנאשם גם אין זכות מוקנית להחנות את רכבו בכל מקום שליבו חפץ, ואם תנאי הדרך אינם מאפשרים חניה בטוחה יתכבד ויתור אחר חניה בטוחה או יוודא כי אין 'הפתעה' מעבר לרכב, הפתעה אשר אמורה להיות בגדר הצפיות של הנאשם, וודאי כאשר ניתן להבחין בנקל בדלתות הרכב הפתוחות. הנאשם גם אינו יכול לשים יתרה על מערכת ההתרעה שברכבו. חובת הזהירות מוטלת על הנאשם ולא על המערכות הטכנולוגיות שברכבו, מערכת ההתרעה אינה מיועדת להחליף את חובת הזהירות של הנהג, אלא מיועדת לשמש ככלי עזר לנהג ותו לא. הדברים ברורים ואין צורך להרחיב בעניין.

לנוכח כל האמור אני מרשיע את הנאשם בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום, גרימת תאונת דרכים שתוצאותיה חבלה של ממש, קרי עבירות על תקנות 21(ב)(2) ו- 45(1) לתקנות התעבורה ועבירות על סעיפים 62(2) ו- 38(3) לפקודת

התעבורה

ניתנה היום, כ"ו שבט תשע"ז 22 בפברואר 2017, במעמד הצדדים